

(2027) “हगे संवरणे” (I-भ्वादि:-787. सक. सेट्. पर.) घटादिः।
संवरणम्=तिरोधानम् इति धा. का. व्याख्या (2-8)। रूपाणि सर्वाणि
भौवादिककशतिवत् (142) बोध्यानि। घटादित्वेन मित्वात् णिजन्ते ह्रस्वः।

(2028) “हस शब्दे” (I-भ्वादि:-731. अक. सेट्. पर.)
घातूनामनेकार्थकत्वात् ह्रासः इत्यत्र अपक्षयोऽर्थः। ¹ह्रस्वम्। रूपाणि सर्वाणि
भौवादिककशतिवत् (1384) बोध्यानि।

(2029) “हाद अव्यक्ते शब्दे”
(I-भ्वादि:-26. अक. सेट्. आत्म.)

अव्यक्तशब्दः=वाद्यादिघोषः। ²नूपुरहादः, ³ह्रदः, माहिकिह्रदः, ⁴हादिनी,
⁵निर्हादः। सामान्यरूपाणि भौवादिकगशतिवत् (394) यथासम्भवमूह्यानि।

(2030) “ही लज्जायाम्”
(III-जुहोत्यादि:-1085. अक. अनिट्. पर.)

‘हीष्—’ इति केचित्। ⁶हीः, ⁷हीणः-हीतः-हीणवान्-हीतवान्, ⁸हेपकः-

1. ‘ह्रस्वं लघु’ (1-4-10) इति निर्देशात् वप्रत्यये, ‘नेङ् वशि कृति’ (7-2-8) इतीप्तिषेधे च साधुः। अत्र अल्पत्वं धात्वर्थः।
2. घञन्तोऽयम्। नूपुरस्याव्यक्तशब्द इत्यर्थः।
3. पचाद्यचि पृषोदरादित्वात् (6-3-109) ह्रस्वे रूपमेवमिति केचित्। ‘कन्थापलद्-नगरग्रामह्रदोत्तरपदात्—’ (4-2-142) इत्यत्र निर्देशात् ह्रस्व इति परे।
माहिकिह्रदः बाहीकदेशेषु ग्रामविशेषः।
4. ग्रहादित्वात् (3-1-134) णिनिप्रत्यये, स्त्रियां ङीप् च रूपमेवम्। हादिनी=वज्रम्।
5. निर्हादः वज्रघोषः। संज्ञायां घञ्।
6. क्तिप् रूपमेवम्।
7. ‘नुदविदोन्दत्राघ्राहीभ्योऽन्यतरस्याम्’ (8-2-56) इति निष्ठानत्वविकल्पः।
नत्वपक्षे णत्वम्।
8. णिजन्तात् ण्वुलि रूपमेवम्। ‘अर्तिही—’ (7-3-36) इत्यादिना पुगागमः।
‘पुगान्तलघूपधस्य च’ (7-3-86) इति गुणः। एवं ण्यन्तरूपेषु सर्वत्राप्यस्य
धातोः प्रक्रिया ज्ञेया।